Cum a fost ucis Mihai Viteazul

By Alexandru Mihail

Last updated aug. 8, 2023

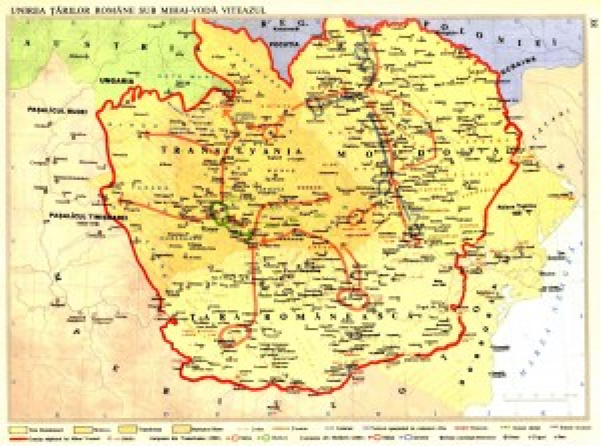

Unirea de la 1600

Acțiunile întreprinse de domnul muntean aveau opozanți numeroși. Nobilimea maghiară se simțea lezată de măsurile favorabile românilor pe care le dăduse voievodul. Boierii români din spațiul extracarpatic doreau slăbirea puterii domnului, fapt împotriva căruia Mihai lupta. Cercurile înalte habsburgice doreau din nou să stăpânească Transilvania pe deplin. Polonezii erau nemulțumiți de faptul că protejatul lor, Ieremia Movilă, fusese înlăturat din scaunul de la Iași. Otomanii nu puteau uita gravele pierderi pe care ghiaurul le pricinuise oștilor ce fuseseră trimise împotriva lui. Din cauza fiscalității excesive, provocată de războiul prelungit și întreținerea oastei de mercenari au izbucnit mișcări sociale.

Ieremia Movilă

Nobilii maghiari se revoltă și încearcă să îi atragă de partea lor și pe cei moldoveni plus pe unii dintre sfetnicii domnului. Polonezii sunt primii care profită și îl reînscăunează pe Ieremia Movilă. Maghiarii îl cheamă în ajutor pe italianul Giorgio Basta, adversar declarat al lui Mihai. Pe 18 septembrie 1600 Mihai este înfrânt la Mirăslău. Polonezii profită de situație și înaintează spre București pentru a-l instala pe Simion Movilă, fratele domnitorului moldovean. Viteazul este forțat să își lase familia zălog la Făgăraș și să părăsească Transilvania controlată acum de Habsburgi prin Basta. În confruntarea cu polonezii de la Bucov, Mihai este înfrânt și pierde domnia Țării Românești. Pentru a reclădi unitatea românilor ajunge până la Praga, unde este audiat la curtea Sfântului Imperiu Roman de Națiune Germană. Inițial, habsburgii sunt ezitanți. La auzul veștii că Basta fusese înlăturat de la conducere chiar de nobilii maghiari pe care îi ajutase, împăratul Rudolf al II-lea îi acordă sprijin lui Mihai, mediind chiar o împăcare cu Basta. După victoria la de la Gorăslău din 3 august tensiunile între domnul muntean și generalul italian reizbucnesc.

Giorgio Basta

Cronicarul maghiar István Szamosközy dă detalii asupra modului în care Basta a complotat (cu acordul tacit al împăratului) contra lui Mihai Viteazul.

“De aceea Basta, chibzuind asupra propunerii, chemat-a doi sau trei dintre căpitanii valoni și le-a mărturisit gândul: Dacă voim, zise, să trăim, cei care suntem credincioși împăratului, trebuie să ucidem pe român căci el și-a pus în gând să ne piardă și să ia țara pentru sine. Căpitanii au zis că sunt gata să facă ce li se poruncește; răspunderea să fie a înălțimii tale și atât pe noi, cât și pe tine însuți să ne aperi înaintea împăratului. Sfatul cu căpitanii fu sâmbăta, pentru ziua următoare, duminica, le-a poruncit ca atunci când vor vedea cornetul, care e un steag mic pe care-l poartă totdeauna înaintea lui Basta, când îl vor vedea că-l ridică, fără sunete de tobă și trompete, să încalece îndată toți valonii și nemții, ca și când ar vrea să năvălească asupra dușmanului.

Uciderea lui Mihai Viteazul la Turda (gravura realizata la Leiden – Olanda, 1703)

După ce Basta și-a orânduit oastea în mare liniște, trimis-a trei sute de valoni și nemți asupra cortului lui Mihai Vodă; cu mare iuțeală au și înconjurat cortul. Unul din căpitani cu numele Bori (Jacques Beauri) dacă a intrat în cort împreună cu încă câțiva, a pus mâna pe Mihai zicând: ești prins. Mihai i-a zis: ”Ba” și cu aceasta puse mâna pe sabie s-o scoată. Un valon, țintind cu pușca a slobozit-o și l-a lovit în mâna stângă cu care a căutat să scoată sabia căci Mihai Vodă era stângaci. Alt valon i-a străpuns îndată pieptul cu sabia, al treilea valon l-a împușcat în spate și astfel prăbușindu-se, i-au tăiat capul cu propria lui sabie. Și jefuindu-l și împărțindu-i toată prada ce o avea în cort și vitele de afară, i-au târât trupul din cort și a zăcut trei zile, gol, la marginea drumului. Capul, cu barbă cu tot, l-au pus pe hoitul unui cal, care cal murise tot atunci, și astfel a stat capul acolo mult timp…”

Uciderea lui Mihai Viteazul

Momentul morții bravului voievod a fost receptat de contemporani după cum i-au îndemnat cugetul și obârșia. “Și așea s-au plătitu lui Mihai-vodă slujbele ce-au făcutu nemților” se exprimă cât se poate de lapidar Miron Costin, în timp ce Letopisețul Cantacuzinesc îl deplânge pe cel pierdut din invidia omenească, iar nu din vreun alt motiv: “și căzu trupul lui cel frumos ca un copaci, pentru că nu știuse, nici să împrilejise sabiia lui cea iute în mâna lui cea vitează. Și-i rămase trupul gol în pulbere aruncat, că așa au lucrat pizma încă din ‘ceputul lumii. Că pizma au pierdut pre mulți bărbați făr’ de vină, ca și acesta. Căci era ajutor creștinilor și sta tare ca un viteaz bun pentru ei, cât făcuse pre turci de tremura de frica lui. Iar diavolul, cel ce nu va binele neamului creștinesc nu l-au lăsat, ci iată că cu meșterșugurile lui au intrat prin inima celor hicléni, pân-îl déderă și morții. Și rămaseră creștinii și mai vârtos Țara Rumânească, săraci de dânsul. Pentru aceasta, dar, cade-să să blestemăm… pre Bașta Giurgiu, căci au ascultat pre domnii ungurești, de au ucis pre Mihai-vodă făr’ de nici o vină”.

Constantin Lecca- Uciderea lui Mihai Viteazul

Trupul eroului conform unor surse a fost îngropat pe câmpia Turzii trei zile mai târziu de către mercenarii sârbi. O altă variantă este ctitoria domnitorului din Bălgrad (Alba-Iulia). Un hrisov din 1612 ne spune că ”Sluga domniei lui, Turturea paharnic, el a furat capul lui și l-a dus în țară, de l-a îngropat cu multă cinste, ca pe un domn”. Radu Buzescu și soția sa, Preda, fiica banului Mihalcea, aveau să așeze pe mormânt o lespede pe care au ținut să fie gravat în limba română – de obicei inscripțiile erau slavonești- textul: ”Aici zace cinstitul și răposatul capul creștinului Mihail Marele Voievod, ce au fost Domn Țărăi Rumânești și Ardealului și Moldovei: cinstitul trup zace în câmpii(a) Tordei, și, când l-au ucis Neamții, anii au fost 7109(1601), în luna Aug. 8(!) zile; aceas(tă); piatră o-u pus jupan Radul Buz(escu) i jupan(i)ța eg(o), Preda”. Inscripția, într-o atât de frumoasă limbă românească, este edificatoare pentru modul în care oamenii epocii îl vedeau pe domnitor. Apropiații săi și-au dat seama – iar posteritatea avea să ridice la nivel de postulat gândirea lor- că Mihai Viteazul a definit un program politic, pentru a cărui înfăptuire a luptat. Acțiunile Viteazului transmise prin scris și tradiție orală au căpătat în timp valoarea mesajului de continuitate a spiritului pan-românesc. Ele au fost dătătoare de învățături și au întărit voința poporului român de a se uni și de a trăi într-o națiune liberă, puternică și prosperă. Eroul de la Călugăreni și Șelimbăr cu sfârșit tragic pe câmpia de la Turda a intrat în conștiința românească în contururi aureolate.

Mihai Viteazul intrând în Alba-Iulia

sursa: Istorie pe scurt

Alexandru Mihail

5 COMMENTS

Dacul Liber Says *6 ani ago*

Tot ungurii....de ce ne mai mira faptul ca cei veniti din stepele asiatice si urmasii lor nu vor binele acestei Tari!

Calin Eugen Says *6 ani ago*

Un mare voevod,un mare Roman!

Ionut Moraru Says *5 ani ago*

Un comentariu fara legatura cu articolul: daca asta este „diaspora" noastra, stalinistii aia mancurti anarhisto-sorosisti din Piata Victoriei, atunci pot sa ma cac in ea cu C mare! Multumesc ptr intelegere.

Ciprian Says *4 ani ago*

Emisiune despre minunea aflarii sfintelor moasete ale Sfantului Mihai Viteazul la Manastirea Plaviceni.

https://www.youtube.com/watch?v=031gpAs2q7k

http://www.certitudinea.ro/articole/emisiuni-tv/view/trezeste-te-gheorghe-trezeste-te-ioane-centenarul-opincii-si-comemorarea-lui-mihai-viteazu-de-la-plaviceni

Madalin Focsa Says *2 ani ago*

Sunt doar speculatii, descoperirea de la Plaviceni nu e certificata stiintific nicaieri, nu s-a publicat niciun studiu, nimic… Cat despre „moaste", e mai mult decat discutabil…

© 2019 - All Rights Reserved.

Website Design: Buciumul